

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови приймальної комісії
проректор з наукової роботи
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

професор

Ганна ТОЛСТАНОВА

ПРОГРАМА

**ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДО АД'ЮНКТУРИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 ЖУРНАЛІСТИКА
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
(третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти)**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 06 ЖУРНАЛІСТИКА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА "ЖУРНАЛІСТИКА"

УХВАЛЕНО

Вченою радою Військового інституту

Протокол від 20.04.2023 № 9

Голова вченої ради Військового інституту

полковник

 Борис ПОПКОВ

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

ПОЗНЯКОВ Олексій Павлович, кандидат філологічних наук, доцент, начальник кафедри військової журналістики військового гуманітарно-лінгвістичного факультету Військового інституту

ГРИДЧИНА Вікторія Віталіївна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри військової журналістики військового гуманітарно-лінгвістичного факультету Військового інституту

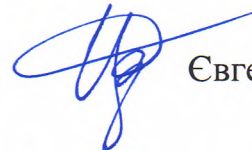
(Обговорено на засіданні кафедри військової журналістики. Протокол від 07.03.2023 № 8)

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора Інститут журналістики

з науково-педагогічної роботи

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент

Євген ЦИМБАЛЕНКО

Додатковий вступний іспит може бути призначений вступникам, які вступають до аспірантури (ад'юнктури) з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста).

Додатковий вступний іспит передує вступним іспитам з іноземної мови та спеціальності.

Програма додаткового іспиту відображає загальне коло кваліфікаційних вимог до теоретичних знань претендентів для вступу до ад'юнктури.

На основі цієї програми складається перелік питань додаткового іспиту і формуються екзаменаційні білети.

Розділ 1. Теорія журналістики

Ф. Сіберт, Т. Пітерсонє, В. Шрамм «Чотири теорії преси» (1956 р.). Авторитарна теорія преси. Авторитарна система контролю. Зародження лібертаріанської концепції. Лібертаріанська теорія преси. Свобода преси. Теорія соціальної відповідальності. Доступ до медіа. Мас-медіа як загроза демократії. Вимоги суспільства до преси. Радянська комуністична теорія преси. Інтегрованість медіа у державу. Теорія порядку денного (agenda setting) М. МакКобса і Д. Шоу.

Розділ 2. Інформаційне суспільство

Відкритість інформаційного простору. Основні принципи інформаційних відносин. Доступ до інформації. Види інформації. Правила передачі інформації. Інформація в інформаційному суспільстві.

Розділ 3. Система національних медіа. Глобалізаційні процеси.

Журналістика в системі соціальних інститутів. Масова комунікація. Нові електронні засоби. Традиційні види журналістики. Соціальні медіа. Конвергентні медіа. Інформаційний простір України та світу.

Розділ 4. Захист інформаційного простору

Проблема захисту національного інформаційного простору. Інформаційні війни. Доктрина інформаційної безпеки України. Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України.

Розділ 5. Стратегічні комунікації

Поняття стратегічних комунікацій. Воєнна доктрина України. Стратегічний оборонний бюлетень України. Концепція стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних сил України. Інструкція з реалізації стратегічних комунікацій у Збройних Сил України.

Розділ 6. Інформаційно-медійні структури МО і ЗС України

Сучасний стан та структура військових медіа в Україні. Офіційні платформи МО і ЗС України. Особливості подачі інформації для різних платформ.

Розділ 7. Військова журналістика

Теорія жанрів. Функції військового журналіста. Специфіка роботи військового журналіста. Робота прес-офіцера.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Закон України "Про авторське право і суміжні права" у редакції від 04.11.2018 № 3792-12 / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
3. Закон України "Про інформацію" від 02.10.1992 № 2657-ХІІ. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
4. Закон України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні" від 16.11.1992 № 2782-ХІІ. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>.
5. Закон України "Про телебачення і радіомовлення" від 21.12.1993 № 3759-ХІІ. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>.
6. Закон України "Про державну таємницю" від 21.01.1994 № 3855-ХІІ. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.
7. Закон України "Про основи національної безпеки України" від 19.06.2003 № 964-ІV. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
8. Закон України "Про звернення громадян" від 02.10.1996 № 393/96-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/393/96>.
9. Закон України "Про доступ до публічної інформації" від 13.01.2011 № 2939-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
10. Закон України "Про захист персональних даних" від 01.06.2010 № 2297-VI. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.
11. Закон України "Про науково-технічну інформацію" від 25.06.1993 № 3322-ХІІ. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/annot/3322-12>.
12. Закон України "Про державну статистику" від 17.09.1992 № 2614-ХІІ. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>.
13. Закон України "Про рекламу" від 03.07.1996 № 270/96-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/270/96>.
14. Закон України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах" від 05.07.1994 № 80/94-ВР. База даних Законодавство

України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80/94>.

15. Закон України "Про інформаційні агентства" від 28.02.1995 № 74/95-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/74/95>.

16. Закон України "Про Суспільне телебачення і радіомовлення України" від 17.04.2014 № 1227-VII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1227-18>.

17. Закон України "Про Національну програму інформатизації" від 04.02.1998 № 74/98-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/98>.

18. Закон України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки" від 09.01.2007 № 537-V. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.

19. Закон України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" від 23.09.1997 № 538/97-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/538/97>.

20. Закон України "Про бібліотеки і бібліотечну справу" від 27.01.1995 № 32/95-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/32/95>.

21. Закон України "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів" від 23.09.1997 № 540/97-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/540/97>.

22. Закон України "Про телекомунікації" від 18.11.2003 № 1280-IV. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>.

23. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 07.12.2000 № 2121-III. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

24. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.1991 № 1264-XII. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

25. Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг" від 22.05.2003 № 851-IV. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

26. Закон України "Про радіочастотний ресурс" від 01.06.2000 № 1770-III. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1770-14>.

27. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять службову інформацію" від 27.11.1998 № 1893. База даних Законодавство України / ВР України. URL:

<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1893-98>.

28. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про порядок розпорядження геологічною інформацією" від 13.06.1995 № 423. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/423-95>.

29. Постанова Кабінету Міністрів України "Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці" від 09.08.1993 № 611. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/611-93>.

30. Воєнна доктрина України, затверджена Указом Президента України від 24 вересня 2015 року № 555/2015 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року "Про нову редакцію Воєнної доктрини України" - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015#n17>.

31. Стратегічний оборонний бюлетень України, введений у дію Указом Президента України від 6 червня 2016 року № 240/2016 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року "Про Стратегічний оборонний бюлетень України"» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/240/2016#n10>.

32. Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України, введена у дію Указом Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України» від 4 березня 2016 року "Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України" - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92/2016>.

33. Доктрина інформаційної безпеки України, введена у дію Указом Президента України від 25 лютого 2017 року № 47/2017 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України» від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017>.

34. Концепція стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних сил України, затвердженої Наказом Міністерства оборони України від 22 листопада 2017 року № 612 - <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0612322-17>.

35. Здоровега В. Питання психології публіцистичної творчості. Львів 1982.

36. Конституція України. ст. 15, 17,34,41, 54. {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143}.

37. Кузин В.И. Психологическая культура журналиста / В.И. Кузин. СПб, 2004. С. 22.

38. Москаленко А.З., Губерський Л.В., Іванов В.Ф., Вергун В.А. Масова комунікація. К., 1997.

39. Наказ Міністра оборони України «Про затвердження Інструкції про порядок допуску журналістів, працівників засобів масової інформації на об'єкти Міністерства оборони України та Збройних Сил України» № 399 від 14.06.2012 {Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони № 181 від 23.04.2015.

40. Наказ Міністра оборони України «Про затвердження Положення про військові засоби масової комунікації» № 399, від 02.08.2016.
41. Пронин Е.И. Психологические проблемы современной журналистики / Е.И. Пронин // Проблемы медиапсихологии. М. : РИП-холдинг, 2002. С. 5.
42. Пронина Е.Е. Психологические особенности творческой работы репортера. М., 2001.
43. Пронина Е.Е. Психология журналистского творчества / Е.Е. Пронина. М., 2006. С.187.
44. Різун В. В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій (наукова стаття, оприлюднено 12 лютого 2011 року) [Наукова сторінка професора Володимира Різуна] //Інститут журналістики : [сайт] Електронні дані. Київ, 2011. Режим доступу: http://journalib.univ.kiev.ua/Nacherky_do_metodologiyi.pdf (дата звернення до статті). – Назва з екрана.
45. Різун В.В. Скотникова Т. В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві. 2-е вид. перероб. і доп. К.: Преса України, 2008.
46. Різун В.В. Теорія масової комунікації: Підручник. К.: Просвіта, 2008.
47. Приступенко Т. О. Журналістика: етичні та правові засади діяльності ЗМІ. К., 2004.
48. Большакова О. Правове регулювання участі телерадіоорганізацій у висвітленні виборчого процесу. К., 2005.
49. Вайшенберг З. Новинна журналістика. К., 2004.
50. Ворошилов В. Журналістика. Спб., 1999.
51. Гриценко О., Кривошея Г., Шкляр В. Основи теорії журналістської діяльності. К., 2004.
52. Здоровега В. Й. Вступ до журналістики. Львів, 1998.
53. Кузнєцова О. Журналістська етика та етикет: основи теорії, методики дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень. Львів, 1998.
54. Кузнєцова О. Професійна етика журналіста. Львів, 2005.
55. Москаленко А. З. Журналістика. К., 1998.
56. Москаленко А. З. Вступ до журналістики. К., 1997.
57. Приступенко Т. О. Сучасні політичні та економічні умови діяльності журналістики України. К., 1997.
58. Симонов А. Журналіст в пошуках інформації. М., 2004.
59. Чекмишев О. Основи професійної комунікації: теорія і практика новинної журналістики: підручник-практикум. КНУ., 2004.
60. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник / Валерій Іванов ; За науковою редакцією В. В. Різуна. К.: Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
61. Карпенко В. Журналістика: основи професійної комунікації / Віталій Карпенко. К.: Нора-прінт, 2002. 348 с.
62. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво: навч. посіб. / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін.; за ред. В. В. Різуна. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. 352 с.

63. Гриценко О. М. Основи теорії міжнародної журналістики / О. М. Гриценко, В. І. Шкляр. К.: ВПЦ «Київський університет», 2002. 304 с.

64. Сучасні комунікаційно-контентні процеси в безпековій сфері: навчальний посібник / Клубань О.М., Курбан О.В., Любовець Г.В., Король В.Г., Савчук Р. П., Київ : ВІКНУ, 2016. 170 с.

65. Клубань О. М. Менеджмент і маркетинг військових ЗМІ: Курс лекцій К.: ВІКНУ ім. Тараса Шевченка, 2018. 165 с.

МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЗНАТЬ
на додатковому вступному випробуванні до ад'юнктури зі спеціальності
061 ЖУРНАЛІСТИКА

Оцінювання знань відбувається за двобальною шкалою: "зараховано" або "не зараховано".

У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку "не зараховано", він не допускається до наступного вступного іспиту і позбавляється права брати участь у конкурсі.

Начальник кафедри військової журналістики
кандидат філологічних наук, доцент

полковник Олексій ПОЗНЯКОВ